ÓMIRZAQ SULTANǴAZIN ATYNDAǴY
QOSTANAI MEMLEKETTIK PEDAGOGIKALYQ ÝNIVERSITETI
QOSTANAI OBLYSY ÁKIMDIGINIŃ BILIM BASQARMASY
QOSTANAI q. «PEDAGOGIKALYQ SHEBERLIK ORTALYǴY» FILIALY

Sultangazin University

ÓMIRZAQ SULTANǴAZIN ATYNDAǴY QOSTANAI MEMLEKETTIK PEDAGOGIKALYQ ÝNIVERSITETINIŃ 80 JYLDYǴYNA ARNALǴAN ALTYNSARIN OQÝLARY

«Bilim berý praktıkasy sapasyn joǵarylatýdyń ózekti máseleleri»

atty halyqaralyq ǵylymı-praktıkalyq konferensıasynyń

MATERIALDARY

III KITAP

III КНИГА

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ К 80 ЛЕТИЮ
КОСТАНАЙСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ УМИРЗАКА СУЛТАНГАЗИНА

«Актуальные проблемы повышения качества образовательной практики»

Qostanaı q., 2019 j.
г.Костанай 2019 г.

ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00
Б 94

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

- **Әбіл Еркін Аманжолұлы,** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;
- **Медетов Нурлан Амирович,** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ғылыми жұмыс және стратегиялық даму жөніндегі проректоры, физика-математикалық ғылымдар докторы;
- **Мусабекова Гульвира Айдархановна,** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің академиялық жұмыс және әлеуметтік мәселелер жөніндегі проректор, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Ахметов Тлеген Альмуханович**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Бережнова Елена Викторовна,** педагогика ғылымдарының докторы, Мәскеу мемлекеттік халық аралық қатынастар институтының профессоры (Ресей, Москва қ.);
- **Бектурганова Римма Чингисовна,** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Оспанов Серикбай,** филология ғылымдарының кандидаты, Ы.Алтынсарин орталығының маманы;
- **Айдналиева Назгуль Аманжоловна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психологиялық-педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Утегенова Бибигуль Мазановна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетнің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;
- **Мнайдарова Светлана Сейтжановна** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетініңпедагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Калиев Дастан Дуйсенулы** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетініңпедагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының магистры.

Б 94 **БІЛІМ БЕРУ ПРАКТИКАСЫ САПАСЫН ЖОҒАРЫЛАТУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ =АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКИ. – Қостанай, 2019. - 257 б.**

ISBN 978-601-7934-67-5

«Білім беру практикасының сапасын жоғарылатудың өзекті мәселелері» тақырыбындағы Алтынсарин оқуларының Халықаралық ғылыми - практикалық конференция материалдары осы жинаққа енгізілген.

Мақала авторлары: жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілер білім беру үрдісінің сапасын жоғарылату және білім беруді жаңғырту мәселелері бойынша халықаралық кәсіби қауымдастықтың өзекті мәселелерін талқылауға алған.

Аталған жинақ жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілерге арналаған.

В сборник включены материалы Международной научно-практической конференции «Алтынсаринские чтения «Актуальные проблемы повышения качества образовательной практики».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и научные сотрудники обсудили актуальные проблемы повышения качества образовательного процесса, модернизации образования.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ, научных сотрудников.

ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00

ISBN 978-601-7934-67-5

©Ө.Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2019
©Костанайский государственный педагогический университет имени У.Султангазина, 2019

Пайдаланған әдебиеттер:

1. Сарбасова Қ.. Инновациялық педагогикалық технологиялар. -Алматы, «Атлас баспасы-2001», 2006.- 176 бет.
2. Әбиев Ж.Ә., Бабаев С.Б., Құдиярова А.М.Педагогика. -Алматы, «Дарын», 2004. -448 бет.
3. Бабаев С.Б., Оңалбек Ж.Қ..Жалпы педагогика. -Алматы, «NURPESS», 2011. -228 бет.
4. Садуова Ж.Н. Жаңа педагогикалық технологиялар арқылы болашақ мұғалімдердің кәсіби бағыттылығын қалыптастыру
5. Бұзаубақова К.Ж. «Жаңа педагогикалық технологиялар» -Тараз 2003ж.
6. Орта білім берудің мазмұны: Дәстүрлер мен өзгерістері халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция мақалаларының жинағы. -Астана 2012ж.

ОҚЫТУДА CLIL ӘДІСІНІҢ ҚОЛДАНУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Нурсултанова Каракозайым Абатовна,
химия пәні мұғалімі
Кинжекеева Гульмира Муратовна,
химия пәні мұғалімі
«Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ
«Қостанай қаласындағы физика-математикалық бағыттағы
Назарбаев Зияткерлік мектебі» филиалы

Аннотация

Мақалада пән мен тілді кіріктіріп оқыту тәсілі (CLIL) (Content and Language Integrated Learning) оқытуда тілдік дайындау жүйесінде инновациялық әдісі ретінде жалпы сипаттамасы қарастырылған. CLIL-оқытудың артықшылықтары мен кемшіліктері және CLIL-тәсілін оқытуға енгізу кезінде пайда болатын қиындықтар жалпыланған.

Өзектілігі: *CLIL әдістемесін практикада қолдану оның артықшылықтарын және оқыту үрдісіне енгізу кезінде туындаған кейбір кемшіліктерін анықтауға мүмкіндік берді.*

Мақсаты: *тіл нақты коммуникациялық мәселелерді шешу үшін қолдануына сай оқушылардың екінші және ағылшын тілін меңгеру мотивациясын арттыру.*

Аннотация

В статье анализируются основные характеристики методологии интегрированного обучения языку и предмету (CLIL) (ContentandLanguageIntegratedLearning)как одного из инновационных подходов в системе языковой подготовки в образовании. Обобщены преимущества и недостатки CLIL-образования, а также определяет некоторые трудности, возникающие при внедрении CLIL-технологии.

Актуальность: *использование методики CLIL на практике позволило выделить ее плюсы, а также некоторые проблемы ее внедрения в учебный процесс.*

Цель: *повышение мотивации к изучению вторых и иностранных языкову обучающихся, так как язык используется для решения конкретных коммуникативных задач.*

Abstract

The article analyzes the basic characteristics of CLIL (Content and Language Integrated Learning) methodology as an innovative approach in the language education system at school. Summarizes the advantages and shortcomings of CLIL-education and identifies certain difficulties arising when implementing CLIL-technology.

Relevance*: the use of the CLIL technique in practice allowed us to determine its advantages, as well as some problems of its implementation in the educational process.*

Objective:*increasing students' motivation to learn second and foreign languages, as the language is used to solve specific communication problems*

Кілт сөздер: *пәндік-тілдік кіріктіріп оқыту, CLIL, тілдікбілім, пәнаралық байланыс, мәдениетаралық коммуникация.*

Ключевые слова: *предметно-языковое интегрированное обучение; CLIL, языковое образование; междисциплинарные связи; межкультурная коммуникация.*

Key words: *subject-language integrated learning,CLIL, language education; interdisciplinary communication; intercultural communication.*

Қазақстан Республикасының мемлекеттік білім және ғылым бағдарламасының 2016-2019 жылдарға даму мәселелерінің бірі білім технологиялары мен жүйелерін құрастырып, жүзеге асыруды қажет ететін орта білім мазмұнын жаңарту болып табылаады. Олардың ішінде ең кең таралғандарының бірі пәндік-тілдік кіріктіріп оқыту CLIL (Content and Language Integrated Learning). [1]

CLIL термині алған Дэвид Марш және Анна Мальерс тілдік емес пәндердің шет тілінде оқыту әдістемесі ретінде енгізілген. [2]

Аталмыш әдістемеде шет тілін түрлі формалары бар оқыту құралы ретінде қолдану арқылы оқушыларға өзінің жаңа тілдік мүмкіндіктерін практикада дәл қазір қолдануға мүмкіндік береді. Яғни, ағылшын тілі пәнаралық сипаттамаға ие болып мектеп бағдарламасындағы басқа пәндермен, әсіресе жаратылыстану пәндерімен тығыз байланыс табады.

CLIL әдістемесі негізгі үш мақсатты қарастырады:

- Тілдік дағдылардың дамуы;
- Ойлау дағдыларының дамуы;
- Алдын ала алған білімдерін белсендендіру.

CLIL әдістемесінің позитивті жақтары: мәдениетаралық білімнің қалыптасуы; оқушыларды мәдениетаралық ақпарат алмасу дағдыларының дамуы; тілдік құзіреттіліктің дамуы; түрлі көзқарас тұрғысынан пәннің мүмкіндіктері; оқушылардың пәндік және тілдік сенімділігінің артуы.

CLIL әдістемесі бір-бірімен тығыз байланысқан 4 принциптен құралған:

Content – оқытылатын пәннің және дағдыларын игеру үрдісі. Педагог оқытылатын пән бойынша білімнің, дағдылардың игерілуін және қабілеттіліктерінің дамуын қамтамасыз ету керек.

Үштілдік оқыту моделі негізінде құрастырылған кіріктірілген білім бағдарламасына сәйкес, тіл - тілді зерттеу үшін емес, нақты білім алу үшін қолданылады. Яғни тілдік дағдылардың дамуы тек тілдік пәндерде ғана емес, басқа пәндер арқылы да жүзеге асырылады.

Communication – пән бойынша білім алу үшін шет тілін қолдануды үйрету. Бұл деңгей оқушылардың оқытылатын пәннің және тілдің құралдарын жан-жақты қолдануын белсендіреді. Тіл ақпарат алмасу құралы. CLIL негізгі мақсаты – мұғалім сөйлеу уақытын кемітіп, оқушылар сөйлеу уақытын арттыру. Мұғалім көмегі арқылы оқушылардың бір-бірімен пікір алысу, дискуссияға түсу, тілді коммуникация құралы ретінде белсенді қолдануды қамтамасыз ету.

Cognition – ойлау. Мұғалім оқытылатын пәнді және тілді тиімді түсінуді арттыру үшін ойлау дағдыларын максималды дамытуға тырысады. Бұл мақсатқа жетуді аналитикалық сыни тұрғыдан ойлауды дамытатын тапсырмалар, есептер, жаттығулар, мәселелерді шешу т.с.с., қамтамасыз етеді.

Culture – өз және шет мәдениетін біліп тануға бағытталған мәдениеттаным. Белгілі орындар, мәдениеттегі өз орны, басқа мәдениетке деген позитивті көзқарас қалыптастыру CLIL әдістемесінің ажырамас бөлігі.

Аталмыш принцп казақ тілін орыс сыныптарында, керісінше орыс тілін қазақ сыныптарында және жоғары сыныптарды тілдік емес пәндерді ағылшын тілінде оқытуда жүзеге асырылады.

Сонымен қатар CLIL концептуалдауға да әсер етеді. Бір мәселе жайлы түрлі тілдерде ойлай білу концепция түсінігін байытып, жүзеге асыру құралдар аясын кеңейте

алады. Бұл оқушыға түрлі концепцияларды ассоциация жасау мүмкіндіктерін беріп, оқытудың келесі деңгейіне өтуге мүмкіндік береді. [3]

Химия пәнін бөлек және ағылшын тілін бөлек оқуту күнделікт көрініс. Алайда , пән мен тілді комбинация жасап оқыту, пәнді тіл арқылы меңгеру оқушылардың мотивациясын арттырады. Оқушылар ағылшын тілін оқу маңыздылығын әрқашанда түсіне бермейде. Яғни олар тіл болашақта қажет боларын түсінеді, бірақ қазір емес.

CLIL әдістемесі қолданылатын сабақтарда тіл мақсат ретінде емес, оқыту құралы рөлін атқарады. Бұл жерде оқушылар ағылшын тілі арқасында жаңа тиімді ақпаратты оқуға болатынын түсінеді. Тілді нақты мәселелерді шешуде қолдану оны күнделікті қолдануын жүзеге асырады. [4]

Әдістемені қолдану артықшылықтары:

1. Оқушылар тілдік материалдың ауқымды көлемін игереді. Бұл өз кезегінде оқытуда толық қанды тілдік ортаның орнауын қамтамасыз етеді;

2. Тілдік қордың толықтыруды қамтамасыз ететін пәндік спецификалық терминдермен, белгілі тілдік құраушыларымен жұмыс істеу, оқушыларға алған білімдерін күнделікті қолдануға мүмкіндік береді.

3. Тілдік кіріктіріп оқыту дәстүрлі оқытудан бас тартып, тұрмыстық және мамандық бойынша ақпарат алысуда қажет болатын терең білім алуды қамтамасыз етеді.

Әдістемені қолдану кемшіліктері:

Қазіргі таңда негізгі кемшіліктері ретінде келесілерді атап кетуге болады. Олар: пән мұғалімінің ағылшын тілі деңгейінің төмен болуы және ағылшын тілі мұғалімдерінің басқа пән салалары бойынша біліктілігінің төмен болуы. Сонымен қатар ағылшын тілінде қолданбалы кітаптардығ жоқтығы мен білім бағдарламасынас әйкес сабақ санының аз болуы. Әдістемені қолдануды оқушылардың да тілдік деігейлерінің төмен немесе әртүрлі болуы қиындатады. Аталған мәселелер өз кезегінде оқу жүктемесінің аруына, нәтижесінде түрлі психологиялық барьерлердің туындауына әкеледі. Мұғалім сабақ дайындау барысында әрдайым шығармашылық ізденісте болу керек.

Одан басқа, CLIL-әдістемесін қолдана отырып сабақты жоспарлау барысында міндетті түрде оқушылардың жас ерекшелігін, тілдік-пәндік деңгейін, ақпаратты ағылшын тілінде қабылдау дайындылығын ескеру қажеттіліктері туады.

Инновациялық технологиялардың қолдану арқылы коммуникацияның әртүрлі түрін енгізу, оқушылардың шығармашылық және ғылыми потенциалының кеңеуі заманауй әлеуметте тілдік тұлғаның қалыптасуын қамтамасыз етеді. [5,6]

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Лалетина Т.А. Интегрированный подход и использование предметно-языковой интеграции при обучении иностранному языку. Стр. 74-79

2. Салехова Л.Л. Данилов А.В. Казанская наука (2015) 12, 226-229

3. Шрайбер Е.Г. Овинова Л.Н. Вестник Южно- Уральского государственного университета. Серия: Образование. Педагогические науки, 9(2017), 2, 82-88

4. Комарова А.Б. Фундаментальные и прикладные исследования в современном мире, 3 (2013), 4(декабрь) 143-146

5. Интегрированное обучение дисциплине и иностранному языку: языковая поддержка и речевые стратегии. Салехова Л.Л. , Якаева Т.И. Инновации в образовании, (2017), 10 октаябрь, 88-101

6. Культура и деловой иностранный язык (опыт применения предметно-языкового интегрированного обучения) Девель Л.А. Вестник Пермского национального исследовательского политехнического университета. Проблемы языкознания и педагогики, (2015), 4, 64-70.

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ 3. ЗАМАНАУИ БІЛІМ БЕРУ ПРАКТИКАСЫНДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ӘДІСТЕРДІ ҚОЛДАНУ ТӘЖІРИБЕСІ

СЕКЦИЯ 3. ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕТОДОВ В ПРАКТИКЕ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Матушевич Л. В., Мендыбаева Ш. Ж., Нерубайская Г. Д., Образование в условиях развития технических средств.. 3

Молдахметов Н. Б., Жолдыбек Г. Ж., Заманауи білім беруде инновациялық технологиялар мен әдістерді қолдану.. 7

Мурзагалиева А. Е., Исследовательская деятельность учителя как способ профессионального развития.. 11

Мухтангалиева М. К., Куржумбаева Г. С., Косназарова А. Р., Жаңартылған білім беру аясында қолданатын тәсілдердің тиімділігі.. 14

Мұхтарұлы Е., Худайбергенов Н. М., Химия сабағында ғылыми-зерттеу әдісі арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын қалыптастыру................................ 19

Міркемел А.М., Қазақ тілі сабақтарында кембридждік оқыту бағдарламасы модульдерінің ықпалдасуы мен тиімді жүзеге асуы.. 22

Мырзалиева Ж. Б., Ахмедина А. Қ., Білім беру жүйесіндегі инновациялық технологиялар.. 26

Наженова М. А., Акбарова Р. Г., Применения инновационных технологий на уроках английского языка... 29

Назарова Г. К., Байдешов Д. Б., Булекова А. Е., Қазіргі білімнің дамуы – болашақтың қайнар көзі.. 32

Нугуманова К.А., Stem-образование как платформа современной интеллектуальной техносферы.. 35

Нурахметова К. М., Повышение рефлексивной культуры учителя – залог улучшения практики преподавания.. 40

Нургажанова Р. С., Абусагитова А. С., Касенова А. А., Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер... 45

Тыңғазы А. Е., Нургазина А. У., Білім беру жүйесінде заманауи технологияларды пайдалану арқылы оқушылардың сыни тұрғыдан ойлау қабілеттерін дамыту........... 50

Нурсултанова К. А., Кинжекеева Г. М., Оқытуда Clil әдісінің қолдану ерекшеліктері.. 53

Нурушева Г. К., Петренко О. Е., Применение интерактивных методов обучения на уроках истории Казахстана... 56

Олейник Т. Ю., Использование технологии развития критического мышления и исследовательской деятельности на уроках в начальных классах................................ 60

Олейникова Н. В., Шевко И. А., Мелихова Л. Б., Применение инновационных технологий и методов в практике современного учителя... 65

Омарова С. К., Боканова А. А., Мәтінмен жұмыс жүргізу жолдары........................... 68

Рахимова А. А., Психологические особенности использования технологии проектного обучения в начальной школе... 71

Рахимова Э. Е., Елеусизова Г. Д., Кіріктірілген сабақтардың оқушыларда көптілділік дағдыларын дамытудың тиімді жолдары... 75